

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

**КАФЕДРА УКРАЇНОЗНАВСТВА, ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА
ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Р. Б. Папірник

» 11 20 19 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інтелектуальна власність

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність

192 «Будівництво та цивільна інженерія»

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма

«Технології будівельних конструкцій, виробів і матеріалів»

(назва освітньої програми)

освітній ступінь

Магістр

(ступінь)

форма навчання

денна

(денна, заочна, вечірня)

розробник

Бабенко Валентина Андріївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

У сучасний період знання та інформація перетворилися на провідний невідчужуваний, структурно багатоманітний та непередбачуваний ресурс нового суспільства, на якому ґрунтується інтелектуальна діяльність та інтелектуальна власність. Необхідною умовою ефективного створення й використання об'єктів інтелектуальної власності в Україні є наявність національної патентної системи, основними завданнями якої є охорона економічних і моральних прав авторів об'єктів, а також стимулювання творчої активності громадян у рамках державної політики, сприяння розширенню й використанню об'єктів права інтелектуальної власності на внутрішніх і зовнішніх ринках. Програма вивчення навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність» складена відповідно до освітньої програми підготовки магістра спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія»

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр
			I
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3,0	90
Аудиторні заняття, у т.ч:	30		30
лекції	30		30
лабораторні роботи			
практичні заняття			
Самостійна робота, у т.ч:	60		60
підготовка до аудиторних занять	30		30
підготовка до контрольних заходів	4		4
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	26		26
Форма підсумкового контролю			залік

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: гуманізація та інформатизація вищої технічної освіти через ознайомлення з правовою базою та отримання студентами комплексу знань із правових аспектів охорони та захисту інтелектуальної власності.

Завдання дисципліни: - сформувати розуміння поняття «інтелектуальна власність» на основі теорій власності;

- розвивати творче мислення студентів;
- виробити навички роботи з нормативними та законодавчими документами у сфері інтелектуальної власності;
- систематизувати знання з основ інтелектуальної власності;
- збагатити запас наукової термінології з фаху;
- розвинути у студентів навички укладати первинні документи для оформлення прав на об'єкти інтелектуальної власності.
- сформувати вміння щодо оформлення документів на об'єкти інтелектуальної власності, поширених у професійній діяльності, зокрема оформлення заявок на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, тощо;
- виробити навички самоконтролю при опрацюванні законодавчих документів та тем, які не викладалися на лекціях;
- розвинути навички вільно оперувати набутими знаннями при написанні наукових робіт (рефератів, статей, тез тощо..

Пререквізити дисципліни. «Економічна теорія», «Загальний курс будівництва», «Архітектура будівель та споруд», «Економіка будівництва», «Технологія будівельного виробництва», «Енерго- та ресурсозбереження», «Технології виробництва сучасних бетонних та залізобетонних матеріалів, виробів та конструкцій».

Постреквізити дисципліни. Виконання кваліфікаційної роботи. Подальша професійна діяльність.

Компетентності відповідно до освітньо-професійної програми СВО ПДАБА 192мп 2019 «Технології будівельних конструкцій, виробів і матеріалів»:

Загальні компетентності:

- **ЗК1** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- **ЗК5.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- **ЗК8.** Здатність до оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Заплановані результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми СВО ПДАБА 192мп 2019 «Технології будівельних конструкцій, виробів і матеріалів» студент повинен:

знати:

- **ЗР2.** Знати як проводити пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел;
- **ЗР7.** Знати як генерувати нові ідеї, адаптуватися та діяти в новій ситуації;

вміти:

- **УМП12.** Вміти складати алгоритм написання заявочних матеріалів, грамотно використовувати умови ліцензування при передачі прав інтелектуальної власності; проводити патентні дослідження для виявлення рівня техніки; представляти технічне рішення та інші наукові розробки згідно вимог законодавства в області інтелектуальної власності; використовувати способи та методи проведення охоронних заходів щодо технічних рішень та іншої наукової інформації.

Методи навчання використовуються за джерелом отримання знань, зокрема:

1. **Словесні методи**, які дозволяють в найкоротший термін передати, велику за обсягом, інформацію, поставити перед студентами проблеми і вказати шляхи їх вирішення. Використовуються такі види словесних методів: лекція, пояснення, бесіда (співбесіда), дискусія.

2. **Наочні методи** – використовуються при викладанні курсу «Інтелектуальна власність» у взаємозв'язку зі словесними і практичними методами і призначені для ознайомлення студентів за допомогою презентацій з об'єктами права інтелектуальної власності за допомогою схем, таблиць, класифікацій, малюнків, тощо. Впровадження технічних засобів в навчальний процес, зокрема демонстрації презентацій, розширює можливості наочних методів навчання.

3. **Практичні методи** (студенти отримують знання і виробляють вміння, виконуючи практичні дії (завдання для самостійної роботи).

Робота з підручниками, законодавчими документами, основною та допоміжною літературою з курсу це один з найважливіших методів навчання, який здійснюється головним чином під час самостійної роботи студентів. При цьому студенти використовують прийоми самостійної роботи з друкованими джерелами: **конспектування, цитування, анування, рецензування**, тощо.

Форми навчання: групова, колективна.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	л	п	лаб.	с.р
Змістовий модуль 1. Основи інтелектуальної власності .					
1. Вступ до інтелектуальної власності. Поняття права інтелектуальної власності.	6	2			4
2. Інтелектуальна діяльність як економічна основа інформаційного суспільства.	6	2			4
3. Історія права інтелектуальної власності.	6	2			4
4. Об'єкти права інтелектуальної власності.	6	2			4
5. Суб'єкти права інтелектуальної власності.	6	2			4
6. Система правової охорони та захисту у сфері інтелектуальної власності в Україні.	6	2			4
7. Джерела законодавства з питань інтелектуальної власності.	6	2			4
8. Захист прав на об'єкти інтелектуальної власності.	6	2			4
9. Інтелектуальна власність як економіко-правова категорія	6	2			4
10. Інтелектуальний капітал та його роль в умовах інформаційного суспільства	6	2			4
11. Комерціалізація прав на об'єкти інтелектуальної власності	6	2			4
12. Оцінювання об'єктів інтелектуальної власності в ринковій економіці.	8	4			4
13. Міжнародне співробітництво у сфері інтелектуальної власності в умовах глобалізації економіки.	6	2			4
14. Роль та значення інтелектуальної власності у формуванні національної інноваційної системи.	10	2			8
Разом за змістовим модулем 1	90	30			60
Усього годин	90	30			60

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ з/п	Тема занять	Кільк. годин
1.	Вступ до інтелектуальної власності. Поняття права інтелектуальної власності. Поняття інтелектуальної власності. Види інтелектуальної діяльності. Право інтелектуальної власності. Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності.	2
2.	Інтелектуальна діяльність як економічна основа інформаційного суспільства. Концепції інформаційного суспільства та інтелектуальної економіки. Інформація	2

	та знання як визначальні чинники постіндустріального розвитку. Місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціальному розвитку суспільства.	
3.	Історія права інтелектуальної власності. Історія розвитку патентного права (права промислової власності). Становлення права на товарні знаки. Еволюція авторського права та суміжних прав. Історія розвитку законодавства про охорону нетрадиційних результатів інтелектуальної діяльності. Еволюція права інтелектуальної власності в Україні.	2
4.	Об'єкти права інтелектуальної власності. Об'єкти авторського права та суміжних прав. Об'єкти права промислової власності. Об'єкти засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту товарів та послуг. Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності.	2
5.	Суб'єкти права інтелектуальної власності. Автори – творці об'єктів права інтелектуальної власності. Роботодавці як суб'єкти права інтелектуальної власності на твори, створені при виконанні службового завдання. Заявники як суб'єкти права інтелектуальної власності. правонаступники як суб'єкти права інтелектуальної власності.	2
6.	Система правової охорони та захисту у сфері інтелектуальної власності в Україні. Державна система охорони та захисту інтелектуальної власності в Україні. Правова охорона об'єктів права промислової власності. Правова охорона об'єктів авторського права та суміжних прав. Правова охорона нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності.	2
7.	Джерела законодавства з питань інтелектуальної власності. Законодавчі акти України з питань інтелектуальної власності. В Нормативно-правові акти органів виконавчої влади України з питань інтелектуальної власності. Міжнародні договори України у сфері інтелектуальної власності.	2
8.	Захист прав на об'єкти інтелектуальної власності. Захист об'єктів права промислової власності. Захист об'єктів авторського права та суміжних прав. Захист нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності.	2
9.	Інтелектуальна власність як економіко-правова категорія. Еволюція теорії власності. Економіко-правовий зміст інтелектуальної власності. Структура інтелектуальної власності. Суперечності інтелектуальної власності.	2
10.	Інтелектуальний капітал та його роль в умовах інформаційного суспільства Інтелектуальна власність – складова інтелектуального капіталу за економічним змістом. Сутність інтелектуального капіталу. Структура та специфіка інтелектуального капіталу.	2
11.	Комерціалізація прав на об'єкти інтелектуальної власності. Проблеми комерціалізації прав на об'єкти інтелектуальної власності. Сутність комерціалізації інтелектуальної власності. Ліцензійні угоди, їх структура та класифікація. Економічна ефективність ліцензування.	2
12.	Оцінювання об'єктів інтелектуальної власності в ринковій економіці.	4
13.	Специфіка вартісного оцінювання об'єктів права інтелектуальної власності. Основні підходи до оцінки об'єктів права інтелектуальної власності. Організація процесу оцінювання вартості об'єктів права інтелектуальної власності та етапи проведення оцінювання.	
14.	Міжнародне співробітництво у сфері інтелектуальної власності в умовах глобалізації економіки Міжнародна система інтелектуальної власності. Міжнародне співробітництво у сфері патентного права. Міжнародні аспекти охорони та захисту авторського та суміжних прав. Проблеми формування глобального ринку прав на об'єкти права інтелектуальної власності. Інтелектуальна власність в епоху Інтернету.	2

15.	Роль та значення інтелектуальної власності у формуванні національної інноваційної системи. Роль інтелектуальної власності в сучасній економіці. Проблеми та перспективи розвитку сфери інтелектуальної власності в Україні. Інтелектуальна економіка – складова інноваційної моделі розвитку. Інноваційна модель розвитку економіки та її стратегія.	2
Усього годин		30

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.

Практичні заняття не передбачені навчальним планом

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	10
	Нормативна та законодавча база України у сфері інтелектуальної власності. Конституція України	2
	Цивільний кодекс України (книга 4 – Право інтелектуальної власності)	2
	Закон України «Про власність»	2
	Закон України «Про авторське право і суміжні права»	2
	Закон України про охорону прав на винаходи і корисні моделі»	2
	Закон України «Про охорону прав на промислові зразки»	2
	Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг»	2
	Закон України «Про охорону прав на зазначення походження товарів»	2
	Закон України «Про науково-технічну інформацію»	2
	Закон України «Про інноваційну діяльність»	2
	Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності»	2
	Паризька конвенція про охорону промислової власності	2
	Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів	2
	Міжнародна конвенція про охорону прав виконавців, виробників фонограмм і організацій ефірного мовлення (Римська конвенція)	2
	Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (Угода TRIPS)	2
2	Підготовка до контрольних заходів	4
3	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:	26
	Місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціальному розвитку суспільства.	2
	Історія розвитку законодавства про охорону нетрадиційних результатів інтелектуальної діяльності.	2
	Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності.	2
	Правонаступники як суб'єкти права інтелектуальної власності.	2
	Правова охорона нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності.	2
	Нормативно-правові акти органів виконавчої влади України з питань інтелектуальної власності.	2
	Захист нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності.	2
	Суперечності інтелектуальної власності.	2
	Економічна ефективність ліцензування.	2
	Проблеми формування глобального ринку прав на об'єкти права інтелектуальної власності.	2

Інтелектуальна власність в епоху Інтернету.	2
Інтелектуальна економіка – складова інноваційної моделі розвитку.	2
Інноваційна модель розвитку економіки та її стратегія.	2

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методом контролю знань студентів є тестування.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ

Підсумкова оцінка за змістовим модулем 1 виставляється студентам, які виконали всі види робіт і набрали не менше 60 % від 100 балів протягом семестру.

Оцінка в 100 балів – це середньоарифметична оцінка з виконання таких видів робіт:

аудиторна робота (100 балів) – оцінювання роботи студентів під час лекційних занять (включає наявність конспекту роботи на аудиторному занятті, виконання ситуаційних завдань, перевірочних тестів);

наявність конспекту роботи на аудиторному занятті (100 балів);

конспект роботи на аудиторному занятті оцінюється:

100-84 балів за умови наявності в ньому матеріалів згідно з тематичним планом; законспектованого лекційного матеріалу, виконаних ситуаційних та тестових завдань під час аудиторних занять;

85-75 балів за умови наявності в ньому матеріалів згідно з тематичним планом; законспектованого лекційного матеріалу;

74-60 балів якщо студент конспектує за лектором, але неуважно, з пропусками; у конспекті відсутні виконані ситуаційні та тестові завдання;

50-0 балів якщо робота студента на аудиторному занятті не підтверджується виконанням аудиторних завдань в конспекті студента.

конспект поза аудиторної самостійної роботи студента оцінюється:

60-50 балів за умови наявності в ньому матеріалів винесених на самостійне опрацювання.

самостійна робота (100 балів) – оцінювання роботи студентів під час лекційних занять (включає наявність конспекту самостійної роботи на аудиторному занятті);

наявність конспекту самостійної роботи (100 балів);

конспект самостійної роботи оцінюється:

100-84 балів за умови наявності в ньому матеріалів згідно з планом самостійної роботи; законспектованого матеріалу, якщо студент виконав усі види запропонованих робіт. Кожне опрацьоване законодавче джерело та кожне опрацьоване самостійне питання програми оцінюються по 5 балів і студент може набрати у сумі 100 балів.

85-75 балів за умови наявності в ньому матеріалів згідно з планом самостійної роботи; законспектованого матеріалу, якщо студент виконав не усі види запропонованих робіт.

74-60 балів за умови наявності в ньому матеріалів згідно з планом самостійної роботи; законспектованого матеріалу, в залежності від того, скільки запропонованих видів робіт виконав студент.

50-0 балів якщо робота самостійна робота студента підтверджується виконанням завдань на 50%.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична між оцінкою змістового модуля 1 та оцінкою контрольної роботи з тестових завдань. Контрольна робота має тридцять варіантів, кожен з яких містить десять практичних завдань з тем пройденого матеріалу - тестів. Правильна відповідь на кожне тестове завдання оцінюється у 10 балів. У сумі студент може набрати 100 балів.

Порядок зарахування пропущених занять: студент виконує письмову роботу (реферат) за планом пропущеної теми лекційного заняття та захищає його в години консультацій викладача.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Авторское право Украины. Сборник нормативно-правовых актов / Под ред. В. В. Ситцевого. — Издательство Агентства по защите прав авторов. Рес инкорпоралис, 1996. — 164 с.
2. Андрощук Г. А., Крайнев П. П. Экономическая безопасность предприятия: Защита коммерческой тайны. — Монография. — К.: Ин Юре, 2000. - 400 с.
3. Андрощук Г., Крайнев П., Кавасс И. Право интеллектуальной собственности. Торговые аспекты. — К.: Ин Юре, 2000. — 162 с.
4. Андрощук Г. А., Работягова Л. И. Патентное право: правовая охрана изобретений. — Учебное пособие. — К.: МАУП, 1999. — 212 с. .
5. Бабенко В. А., Лимар А. П. Інтелектуальна власність: навч. посіб. / В. А. Бабенко, А. П. Лимар.— Д.: ДРІДУ НАДУ. — 2011.— 153 с.
6. Бабенко В. А., Омелян-Скирта Н. Г. Основи інтелектуальної власності: навч. посіб. / В. А. Бабенко, Н. Г. Омелян-Скирта.— Д.: ПДАБА, - 2011.— 140 с.
7. Бадиця І. А. Авторське, винахідницьке право, право на відкриття і міжнародний захист авторських прав. — К., 1997. — 107 с
8. Базилевич В.Д. Інтелектуальна власність: Підручник,-2-ге вид.,-К.:Знання,2008.-431с.
9. Белов В. В., Витопись Г. В., Денисов Г. М. Интеллектуальная собственность. Законодательство и практика его применения: Учеб. пособие. - М.: Юрист, 2002. — 288 с.
10. Бондаренко С. В. Авторське право і суміжні права. -К.: Ін-ст. інт. власн. і права, 2004. - 260 с
11. Бромберг Г. В., Розов Б. С. Интеллектуальная собственность: действительность переходного периода и рыночные перспективы. — М: ИНИЦ, 1998. - 208 с.
12. Бутнік-Сіверський ОБ. Економіка інтелектуальної власності. - К.: Ін-ст. інт. власн. і права, 2004. -296 с.
13. Введение в интеллектуальную собственность // ВОИС, 1998. — 652 с.
14. Горленко С А. Правовая охрана наименований мест происхождения товаров. - М.: ВНИИПИ, 1998. - ПО с.
15. Добриніна Г.П., Пархоменко В.Д. Патентна інформація і документація. Патентні дослідження. - К.: Ін-ст. інт. власн. і права, 2004. - 96 с
16. Жаров В.О. Захист права інтелектуальної власності. - К.: Ін-ст. інт. власн. і права, 2004.- 64 с.
17. Зинов В. Г. Управление интеллектуальной собственностью. - М.: Дело, 2003. — 512 с.
18. Захист прав інтелектуальної власності: Досвід Сполучених Штатів Америки. — 36. документів, матеріалів, статей. / За заг. ред. О. Д. Святоцького. — К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. — 368 с.
19. Інтелектуальна власність в Україні: правові засади та практика. Наук.-практ. вид.: У 4-х т. / За заг. ред. О. Д. Святоцького. — К.: Ін ЮРЕ, 1999.
20. Інтелектуальна власність в Україні: проблеми теорії і практики: 36. наук. статей / За ред. Ю. С Шемшученка, Ю. Л. Бошицького. — К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2002. — 424 с.
21. Інтелектуальна власність: словник-довідник / За заг. ред. О. Д. Святоцького: У 2-х т. - К.: Ін Юре, 2000.
22. Интеллектуальная собственность: нормативно-правовые акты. — Научно-практ. изд.: В 2-х т. / Под общ. ред. А. Д. Святоцького, В. П. Петрова. - К.: Ин Юре, 1999.
23. Капица Ю. М. Экспорт-импорт технологий: правовое регулирование. Национальная Академия Украины. Центр интеллектуальной собственности и передачи технологий. — К., 2000. — 106 с.
24. Калятин В. О. Интеллектуальная собственность (Исключительные права). Учебник для вузов. — М.: Издательство НОРМА (Издательская группа НОРМА - ИНФРА - М), 2000. - 480 с.
25. Кириченко І.А. Судова експертиза: охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності. - К.: Ін-ст. інт. власн. і права, 2004. - 144 с.

26. Кожарская И.Ю., Прахов Б.Г. Патентное право.- К.: Инст. интелл. собств. и права, 2003.- 140с.
27. Кохановська О. В. Правове регулювання у сфері інформаційних відносин. - К., 2001. - 212 с.
28. Крайнев П. П., Работягова Л. І., Дятлик І. І. Патентування винаходів в Україні / За ред. П. П. Крайнева: Монографія. — К.: Ін Юре, 2000. - 340 с.
29. Макагонова А. В. Авторское право: Учеб. пособие. — М.: Юрид. лит., 1999. - 288 с.
30. Мельник О. М. Проблеми охорони прав суб'єктів інтелектуальної власності в Україні. — Харків. 2002. — 362 с.
31. Охорона промислової власності в Україні: Монографія / За ред. О. Д. Святоцького, В. Л. Петрова. - К.: Ін Юре, 1999. - 400 с.
32. Цыбулев П.Н. Оценка интеллектуальной собственности. - К.: Ін-ст. інт. власн. і права, 2003. - 184 с.
33. Цыбулев П.Н. Маркетинг интеллектуальной собственности. - К.: Инст. интелл. собств. и права, 2004. — 188 с.
34. Цибульов П.М., Чеботарьов В.П. Популярно про інтелектуальну власність: абетка / За заг. ред. к.е.н. М.В.Паладія.-К.: ТОВ «Альфа-Пік», 2004.-56с..

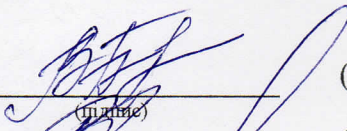
Допоміжна

1. Підпригора О. Проблеми системи законодавства України про інтелектуальну власність // Інтелектуальна власність. — 2000 - № 3. — С 3-14.
2. Право інтелектуальної власності України: Конспект лекцій / Авт.: В.М.Крижна, Н.Є. Яркіна.; За ред. В.І.Борисової.-Х.: Нац.юрид.акад.України, 2008.-112с.
3. Промислова власність: Законодавчі та нормативні акти. У 3-х т. / Укладач П. М. Цибульов. — К.: УкрІНТЕЛ, 1998. Т. 1.: Законодавство України з питань промислової власності. — 138 с; Т. 2.: Відомчі нормативні акти України з питань промислової власності. — 310 с; Т. 3.: Міжнародні угоди з питань промислової власності. — 124 с
4. Тофило А. В. Экспертиза объектов интеллектуальной собственности: заявки на изобретения и полезные модели. - К.: Инст. интелл. собств. и права, 2004. - 176 с.
5. Шестимиров А. А., Минаев А. А. Промышленные образцы. — М., 1996. - 397с.
6. Шинкаренко М. Показники доцільності у сфері охорони промислової власності: підсумки 2000 року // Інтелектуальна власність. — 2001 - № 4. - С. 14-26.
7. Шишка Р. Б. Охорона права інтелектуальної власності. Авторсько-правовий аспект. — Харків, 2002. — 368 с..

12. INTERNET- РЕСУРСИ

- 1.Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України
- 2.<http://www.mon.gov.ua/>
- 3.Офіційний сайт Кабінету Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>
- 4.Сервер Верховної Ради України <http://portal.rada.gov.ua/>
- 5.<http://en.academic.ru/dic.nsf/enwiki/>
- 6.Бюлетень Європейського Союзу <http://europa.eu/>
- 7.Інформаційно-документаційний фонд Ради Європи в Україні <http://www.coe.kiev.ua/>
- 8.Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Ел. ресурс].– [http:// nbuv. gov.ua](http://nbuv.gov.ua)

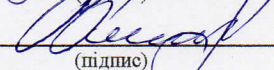
Розробник

(підпис)

(В.А. Бабенко)

Гарант освітньої програми

(підпис)

(В. В. Колохов)

Силабус затверджено на засіданні кафедри українознавства, документознавства
Та інформаційної діяльності
Протокол від «01»жовтня 2019 року № 4